

Bacı Bedriye Derlemeler

Derleyen
Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Türk kızlarında havacılık sevgisi ve başarı hasleti.

Hazırlayan: Etüd bürosu

Türk kadını deyince insanın her şeyden evvel istiklal savaşı hatırına geliyor. Düşman karşısında ve ateş altında Mehmetçiğe azık ve kurşun taşıyan yaralarını şefik ellerile sardıktan sonra, sırtında saatlerce, of demeden, sargı yerlerine koşturan bu sıcak yurdun kahraman kızları havacılıkta da ağabeylerinin yanlarında layık oldukları yerleri almakta hiç gecikmemişlerdir. Bu kahraman ruhluların hasletinden hangi birini bir istisna olarak ele alabiliriz? Hepsini birbirinden kahraman olan bu temiz kızlarımıza, şu veya bu hadiseyi örnek diye ortaya koymaya hiç lüzum var mı? Hayır. Biz yalnız, kızlarımız arasında ilk kız tayyarecimiz BEDRİYE GÖKMEN Bacı'yı tarihe bir saygı olarak ele alıyoruz ve onun hakkında sayın İffet Halim'in 1933 yılında «HAVACILIK ve SPOR» dergisinde kaleme aldığı güzel bir yazısı ile sayfalarımızı tezyin ediyoruz.

İlk Kadın Uçakçı

Yazan: İffet Halim

Yeni Türkiyeye yakışır bir enerji gösterdiğinden dolayı çok takdir ettiğim Vecihi beye bir mektup yazdım ve mektebinde yetiştiği ilk kadın uçakçının duygusunu, ülküsünü bir kaç not içerisinde sordum.

Vecihi bey büyük bir nezakete bana bu yardımda bulundu ve talebesinin duygularını ve düşüncelerini ilişik olarak bana gönderdi. Aşağıda onları Bedriye Tahir H. in ağzından dinliyalım.

«Tayyareci olmak için duyulan arzunun başlıca sebebi uçmak hissinin insanların yaradılışında olmasıdır. Buna en büyük delil bundan yüzyüze sene evvel insanların kimi kanat takarak, kimi barutla ve daha bir çok vasıtalarla uçuşa teyebbüs etmiş olmaları ve bu uğurda bir çok kurban vermeleridir.

Çocukluğundan beri kuşların uçuşlarını, kanat çırpıntılarını, dönüşlerini büyük bir dikkatle seyrederek ve bundan zevk alırdım.

Tayyareleri seyrederken tatlı bir heyecan duyar ve bu insanlar ne mesut, ben de böyle uçuşam diye düşünürdüm.

Benim nazarımda tayyareciler insanlığın

Tayyareci Bedriye Gökmen (Bacı)

«Fevkinde büyük bir kuşret-sahibi kimselerdir, onlara karşı kalbimde büyük bir bayranlık ve hürmet hisleri dolu idi, benim için onlar bambaşka birer varlıktı.

Gazetelerde tayyareciliğe ait en küçük bir yazıyı bile kaçırmazdım. Bütün emetim bir kerecik olsun tayyareye binmekti. Bazan kendimi tayyareci olmuş farzeder, bir çok tehlikelerle karşılaşır, hiç korkmazdım ancak paraşütle atlamaya tahayyül ettiğim zaman irkilirdim, fakat ilk uçuşumdan sonra bu korku da tamamen zail oldu, bu gün bir paraşütle atlamak için zerre kadar tereddüt etmem.

Bu meslekte hissedilen heyecanlar öyle gariptir ki, anlatılmaz ancak hissedilir; bunun için de uçmak lazımdır.

Şunu söyleyeyim ki, bir tayyareci, yalnız

58 KANATLILAR : Sayı 3

Kadın sivil tayyare mektebinin yetiştirdiği tayyareciler, bir istirahat anında

havada uçmaz. O her zaman ve her yerde uçar, meselâ, vapurda, tramvayda, otomobilde, hatta yürürken bile uçar. Benim rüyamda uçmadığım gece hemen hemen yok gibidir. Bir tayyarecinin bindiği her vesatili nakliyenin her hareketinde tayyareci, tayyaresinde imiş gibi kendi kendine kumanda eder.

Tayyarecilik öyle tatlıdır, öyle caziptir ki, bu mesleğe intisap eden bir daha ayrılamaz.

Tayyareciliğe ülküm iyi bir tayyareci olmak, Türk kadınığının bu sahada da diğer milletlerden geri kalmıyacağını göstermek ve memleketimde tayyareciliğin ihyası için çalışmaktır.»

Türkiye havasında uçmaktan duyulan bu içten sevginin, bugün bir Türk kadını tarafından da anlatılabileceği, bizim için cidden bir adımdır.

Bu duyguyu inceleyecek olursak, yeryüzündeki hız ve hareket mefhumunun, bir uçakta nasıl bir karakter meydana getirdiğini görürüz. Bu karakter yeni insan karakteridir ve bu meslek, yeryüzü göğüsünün en yenisi ve en şövalyeye olan mesleğidir.

Gençlerimiz, hayali değil, hakiki ufkular açıldı, kadınığımız yükselmesini maddeten görebilecek hale geldi.

Benden yeni Türkiye'ye ve onun yeni çocuğu Bedriye H. a daha yükselişler ve Vecihi Beye tebrikler. İffet Halim 1933

Tayyareci Bedriye Gökmen bannın en çok sevdiği V. XV tip spor tayyaresi, bu tayyare motoründen geçti her şeyi ve malzemesi Türkiye malı ve Türk sanatkârlarının eseridir.

KANATLILAR : Sayı 3 5

Tayyareci Vecihi Hürkuş'un "Kanatlılar Dergisi" (No:3 - 1948)

Türk Kızlarında Havacılık Sevgisi ve Başarı Hasleti

Kanatlılar Dergisi
Sayı:3

Hazırlayan: Etüd Bürosu

Türk kadını deyince insanın her şeyden evvel istiklal savaşı hatırına geliyor. Düşman karşısında ve ateş altında Mehmetçiğe azık ve kurşun taşıyan, yaralarını şefik ellerile sardıktan sonra, sırtında saatlerce, of demeden, sargı yerlerine koşturan bu sıcak yurdun kahraman kızları havacılıkta da ağabeylerinin yanlarında layık oldukları yerleri almakta hiç gecikmemişlerdir. Bu kahraman ruhluların hasletinden hangi birini bir istisna olarak ele alabiliriz? Hepsini birbirinden kahraman olan bu temiz kızlarımıza, şu veya bu hadiseyi örnek diye ortaya koymaya hiç lüzum var mı? Hayır. Biz yalnız, kızlarımız arasında ilk kız tayyarecimiz BEDRİYE GÖKMEN Bacı'yı tarihe saygı olarak ele alıyoruz ve onun hakkında sayın İffet Halim'in 1933 yılında «HAVACILIK ve SPOR» dergisinde kaleme aldığı güzel bir yazısı ile sayfalarımızı tezyin ediyoruz.

İlk Kadın Uçakçı İffet Halim (1933)

Yeni Türkiye'ye yakışır bir enerji gösterdiğinden dolayı çok takdir ettiğim Vecihi beye bir mektup yazdım ve mektebinde yetiştirdiği ilk kadın uçakçının duygusunu, ülküsünü birkaç not içerisinde sordum.

Vecihi bey büyük bir nezaketle bana bu yardımda bulundu ve talebesinin duygularını ve düşüncelerini ilişik olarak bana gönderdi.

Aşağıda onları Bedriye Tahir H.ın ağzından dinleyelim.

“Tayyareci olmak duyulan arzunun başlıca sebebi uçmak hissini insanların yaratılışında olmasıdır. Buna en büyük delil bundan yüzlerce sene evvel insanların kimi kanat takarak, kimi bantla ve daha birçok vasıtalarla uçuşa teşebbüs etmiş olmaları ve bu uğurda birçok kurban vermeleridir.

Çocukluğumdan beri kuşların uçuşlarını, kanat çırpıntılarını, dönüşlerini büyük bir dikkatle seyreder ve bundan zevk alırdım.

Tayyareleri seyrederken tatlı bir heyecan duyar ve bu insanlar ne mesut, ben de böyle uçsam diye düşünürdüm.

Benim nazarımda tayyareciler insanlığın fevkinde büyük bir kudret sahibi kimselerdi, onlara karşı kalbimde büyük bir hayranlık ve hürmet hisleri dolu idi, benim için onlar bambaşka birer varlıktı.

Gazetelerde tayyareciliğe ait en küçük bir yazıyı bile kaçırmazdım. Bütün emelim bir kerecik olsun tayyareye binmektir. Bazen kendimi tayyareci olmuş farzeder, birçok tehlikelerle karşılaşır, hiç korkmadım ancak paraşütle atlamağı tahayyül ettiğim zaman irkilirdim, fakat ilk uçuşumdan sonra bu korku da tamamen zail oldu, bu gün paraşütle atlamak için zerre kadar tereddüt etmem.

Bu meslekte hissedilen heyecanlar öyle gariptir ki, anlatılmaz ancak hissedilir; bunun için de uçmak lazımdır.

Şunu söyleyeyim ki, bir tayyareci, yalnız havada uçmaz. O her zaman ve her yerde uçar, meselâ, vapurda, tramvayda, otomobilde, hatta yürürken bile uçar. Benim rüyamda uçmadığım gece hemen hemen yok gibidir. Bir tayyarecinin bindiği her vesait-i nakliye onun için tayyaredir. Ve o vesait-i nakliyenin her hareketinden tayyareci, tayyaresinde imiş gibi kendi kendine kumanda eder.

Tayyarecilik öyle tatlıdır, öyle caziptir ki, bu mesleğe intisap eden bir daha ayrılamaz.

Tayyarecilikteki ülküm iyi bir tayyareci olmak, Türk kadınlığının bu sahada diğer milletlerden geri kalmayacağını göstermek ve memleketimde tayyareciliğin ihyası için çalışmaktır.”

Türkiye havasında uçmaktan duyulan bu sevginin, bugün bir Türk kadını tarafından anlatılabilmesi, bizim için cidden bir adımdır.

Bu duyguyu inceleyecek olursak, yeryüzündeki hız ve hareket mefhumunun, bir uçakçada nasıl bir karakter meydana getirdiğini görürüz. Bu karakter yeni insan karakteridir ve bu meslek, yeryüzü gidişinin en yenisi ve en Şövalyece olan mesleğidir.

Gençlerimize, hayali değil, hakiki ufuklar açıldı, kadınlığımızın yükselişini maddeten görebilecek hale geldi.

Benden yeni Türkiye'ye ve onun yeni çocuğu Bedriye H.a daha yükselişler ve Vecihi beye tebrikler.